

Prøvetaking og forsendelse av beinmarg og perifert blod til cancercytopogenetisk undersøkelse

Emne: []

Versjon 5.00	Gyldig fra 03.02.2023	Gyldig til 03.02.2025	Dokumenteier Marta Vorland	Dokumentansvarlig Fagbioingeniør	Dokumenttype Informasjon
-----------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------	-------------------------------------	-----------------------------

Endringslogg

Ikke skriv i endringsloggen. Endringer noteres i «Merknad til denne versjonen» i Dokumentvindu.

Versjon	Endring i denne versjonen
5.00	hlyb, 02.02.2023. Nå er leukemivakt mobil-nr lagt inn.

Innhold

1. FORMÅL	1
2. BEREDSKAP FOR ALL/AML HOS BARN SAMT VED ALL HOS VOKSEN	1
3. TRANSPORTMEDIUM	2
4. UTFYLLING AV REKVISISJON	2
5. PRØVETAKING	2
5.1 Før prøvetaking.....	2
5.2 Prøvetaking.....	2
5.3 Etter prøvetaking.....	3
6. FORSENDELSE	3
7. VIKTIG Å HUSKE PÅ	3

1. Formål

Informasjon om prøvetaking og forsendelse beskrevet nedenfor sendes til våre rekvirenter for å sikre optimale forhold for prøvematerialet og for å oppnå best mulig kvalitet på de genetiske analysene, dvs. cancerytopogenetikk og molekylærgenetikk, som utføres i regi av Seksjon for kreftgenomikk (SKG) i samarbeid med Avdeling for medisinsk genetikk (MGM).

Vennligst bemerk at prøvematerialet skal sendes ved romtemperatur at det IKKE må fryses under transport. Prøven sendes til Avd. for medisinsk genetikk (MGM) så raskt som mulig (innen 24 timer).

2. Beredskap for ALL/AML hos barn samt ved ALL hos voksen

Diagnostikklaboratoriet ved SKG/MGM er dessverre ikke bemannet for å kunne tilby diagnostisk tilbud for leukemiprøver alle arbeidsdager i året. Men ved akutt leukemi hos barn samt ved ALL hos voksen hvor prøvemateriale er mottatt på MGM fredag, vil vi ha bemanning lørdag for å ta vare på dyrket prøvemateriale.

Svartid på våre genetiske analyser vil være avhengig av prioritering i forhold til indikasjon. Videre kan økt svartid forventes i forbindelse med høytider og sommerferieavvikling.

Ved behov for raskt svar på PML-RARA status ved AML-M3 i perioder med høytider og sommerferieavvikling, er et alternativ PCR-analyse ved Avdeling for Immunologi og Transfusjonsmedisin, UNN, eller Enhet for Molekylærpatologi (MolPat) ved Oslo universitetssykehus. Se adresser i [Norsk portal for medisinsk-genetiske analyser \(http://www.genetikportal.no/\)](http://www.genetikportal.no/).

3. Transportmedium

Transportmedium til cancertyogenetikk lages i diagnostikk lab på Avd. for medisinsk genetikk (MGM). Ek-dokument: [SKG-B_Produksjon_Transportmedium for beinmarg](#).

Transportmedium bestilles fra Avd. for medisinsk genetikk (MGM), Haukeland universitetssjukehus. Tlf. 55 97 54 75.

Oppbevares i frys ved -20 °C. NB! Merk holdbarhetsdato.
Medium som tines, men ikke brukes, kastes.

4. Utfylling av rekvisisjon

Generelt gjelder at det skrives så utfyllende kliniske opplysninger som mulig:

- Tydelig navn og adresse på pasient og rekvirent.
- Skriv diagnose/ leukemigruppe/ evt. FAB-gruppe.
- Informasjon om LPK-verdier eller andel blaster oppgis dersom dette er kjent.
- Dersom det er utført tidligere cytogenetisk undersøkelse av pasienten ved annet laboratorium bør dette fremgå av opplysningene og tidligere karyotype påføres.

Rekvisisjon for Avd. for medisinsk genetikk (MGM) benyttes: [Rekvisisjonskjema: Avd. for medisinsk genetikk](https://helse-bergen.no/seksjon/MGM/Documents/Rekvisisjonskjema_MGM.pdf) (https://helse-bergen.no/seksjon/MGM/Documents/Rekvisisjonskjema_MGM.pdf).

5. Prøvetaking

5.1 Før prøvetaking

Bemerk:

Ved akutt leukemi hos barn eller ved ALL hos voksen hvor prøvematerialer er forventet å ankomme til MGM fredag etter kl. 14:00, er det viktig at dette varsles til leukemiansvarlige molekylærbiologer på SKG på vaktmobil: 41 86 96 66 og på vaktmail: sb_hbe_skgleu@ihelse.net.

Tin transportmedium i god tid til romtemperatur (maks. 37 °C) før prøvetaking. Medium kan settes i kjøleskapet dagen før.

NB! Cellene dør hvis mediumet er for kaldt.

5.2 Prøvetaking

Mengde beinmargaspirat bør være minimum 1 ml for å unngå at begrenset cellemengde skal bety redusert mulighet for vellykket cancertyogenetisk undersøkelse.

Benytt heparinisert sprøyte.

Ved flere aspireringer bør det første (og mest cellerike) aspiratet sendes til cancertyogenetisk analyse (jfr. med prosedyrer for gjellende behandlingsprotokoller).

Perifert blod på heparinglass (grønn kork uten gel) og EDTA-glass (lilla kork). Perifert blod bør sendes i tillegg til beinmargaspirat dersom det er mer enn 30 % blaster i blod.

Utstyr

- Transportmedium må tines og få romtemperatur (maks. 37 °C) før prøvetaking/bruk. Medium kan settes i kjøleskapet dagen før.
NB! Cellene dør hvis mediumet er for kaldt.
- Steril 5 ml sprøyte med 0,2 ml Heparin uten konserveringsmiddel 25000 I.E. (dvs. 5000 IE) som benyttes til beinmargsaspireringen.
- 1-3 ml beinmarg aspireres i den hepariniserte sprøyten og overføres *raskt* til rør med transportmedium.
- Evt. utstyr til perifer blodprøvetaking: heparin-glass (grønn kork uten gel) og EDTA-glass (lilla kork, 7 ml).
- Evt. utstyr for prøvetaking av beinmarg eller perifert blod på respektive PAX-rør dersom det foreligger akutt leukemi. For EK-prosedyrer, se: [Prøvetakingsinstruksjoner, PAXgene beinmarg RNA rør](#) og [Prøvetakingsinstruksjoner og oppbevaring, PAXgene blod RNA rør](#).

5.3 Etter prøvetaking

Dersom mistanken om leukemi blir avkrefet eller dersom tentativ diagnose endres eller avklares er det ønskelig at dette meldes fra til leukemiansvarlige molekylærbiologer på SKG på vaktmobil: 41 86 96 66 og på vaktmail: sb_hbe_skgleu@ihelse.net.

6. Forsendelse

Prøvematerialet må IKKE fryses ettersom dette medfører celledød av leukemiceller.

Prøvematerialet sendes ved romtemperatur så raskt som mulig (innen 24 timer) til Avd. for medisinsk genetik (MGM). Interne avdelinger ved HUS må sende prøven med portør som leverer prøven direkte til prøvemottak på MGM i Laboratoriebygget, 6. etasje eller til felles prøvemottak i Laboratoriebygget, 2. etasje.

7. Viktig å huske på

- Prøver må ankomme MGM i ukedagene mandag – fredag innen kl. 14.00.
- Dersom prøve er forventet å ankomme MGM fredag etter kl. 14:00 er det viktig at dette varsles til leukemiansvarlige molekylærbiologer på SKG på vaktmobil: 41 86 96 66 og på vaktmail: sb_hbe_skgleu@ihelse.net.
- Ved akutt leukemi hos barn bedes dette varsles til leukemiansvarlige molekylærbiologer på SKG på vaktmobil: 41 86 96 66 og på vaktmail: sb_hbe_skgleu@ihelse.net.
- Dersom mistanken om leukemi blir avkrefet eller dersom tentativ diagnose endres eller avklares er det ønskelig at dette meldes fra til leukemiansvarlige molekylærbiologer på SKG på vaktmobil: 41 86 96 66 og på vaktmail: sb_hbe_skgleu@ihelse.net.

Interne referanser

[13.1.12.3-04](#)

[Prøvetakingsinstruksjoner og oppbevaring, PAXgene blod RNA rør](#)

Prøvetaking og forsendelse av beinmarg og perifert blod til cancertyogenetisk undersøkelse

Helse Bergen HF - Avdeling for medisinsk genetik

[13.8.12-02](#)

[13.8.12.9.2-04](#)

[Prøvetakingsinstruksjoner, PAXgene beinmarg RNA rør](#)

[SKG-B_Produksjon_Transportmedium for beinmarg](#)

Eksterne referanser

[6.6.5.7.1 Norsk portal for medisinsk-genetiske analyser](#)

[6.6.5.37 Analyseoversikten](#)